

5.7 Zuid-Kennemerland

- De deelregio Zuid-Kennemerland bestaat uit de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort.
- Zuid-Kennemerland is in economisch opzicht één van de kleinere deelregio's binnen de MRA. De regio scoort gunstig op bijna alle brede welvaartsindicatoren, met het brp per inwoner als grote uitzondering. Veel inwoners werken echter buiten de regio, vooral in Amsterdam en Amstelland-Meerlanden.
- De economie van Zuid-Kennemerland werd voor de coronapandemie al gekenmerkt door krimp. Na herstel in de jaren 2021 en 2022, is dit in 2023 weer omgeslagen in krimp. Het jaar 2024 kent naar verwachting weer groei.
- De bedrijvigheid in Zuid-Kennemerland vindt voor een belangrijk deel plaats in de sectoren Industrie, Onroerend goed, Zorg, Specialistische zakelijke diensten en Overheid. Tussen 2015-2023 is er binnen nagenoeg alle sectoren sprake geweest van groei, maar Industrie en Informatie en communicatie zijn het hardst gegroeid.

Tabel 1 Kerngegevens Zuid-Kennemerland

		2023	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
		aantal	aandeel in MRA in %	jaarlijkse groei in %					
Bruto regionaal product	mld euro	8,8	4,5	-0,6	-3,1	4,1	7,6	-1,4	1,5
Arbeidsvolume (fte's)	x 1.000	85	5,9	-0,2	-1,6	2,7	4,3	5,1	
Werkzame personen	x 1.000	111	6,5	0,0	-1,5	0,7	4,4	2,2	
Bevolking	x 1.000	236	9,0	0,8	0,4	0,1	0,8	1,1	0,6
Potentiële beroepsbevolking	x 1.000	171	8,5	0,6	0,6	0,0	0,6	0,6	0,6
Beroepsbevolking	x 1.000	132	8,6	0,0	0,8	0,0	2,4	2,3	0,8
Werkzame beroepsbevolking	x 1.000	127	8,6	0,8	-0,8	1,7	1,7	3,3	0,8
Beroepsbevolking naar opleiding	Regio	MRA							
Basisopgeleid	in %	18,2	19,2						
Mbo-opgeleid	in %	29,5	32,5						
Hbo/wo-opgeleid	in %	52,3	48,3						
				aandeel in %					
Bruto-participatiegraad	in %	77,2	76,7	74,4	74,6	74,6	75,9	77,2	77,3
Werkloosheid	in %	3,0	4,0	3,2	4,8	3,2	2,3	3,0	3,0

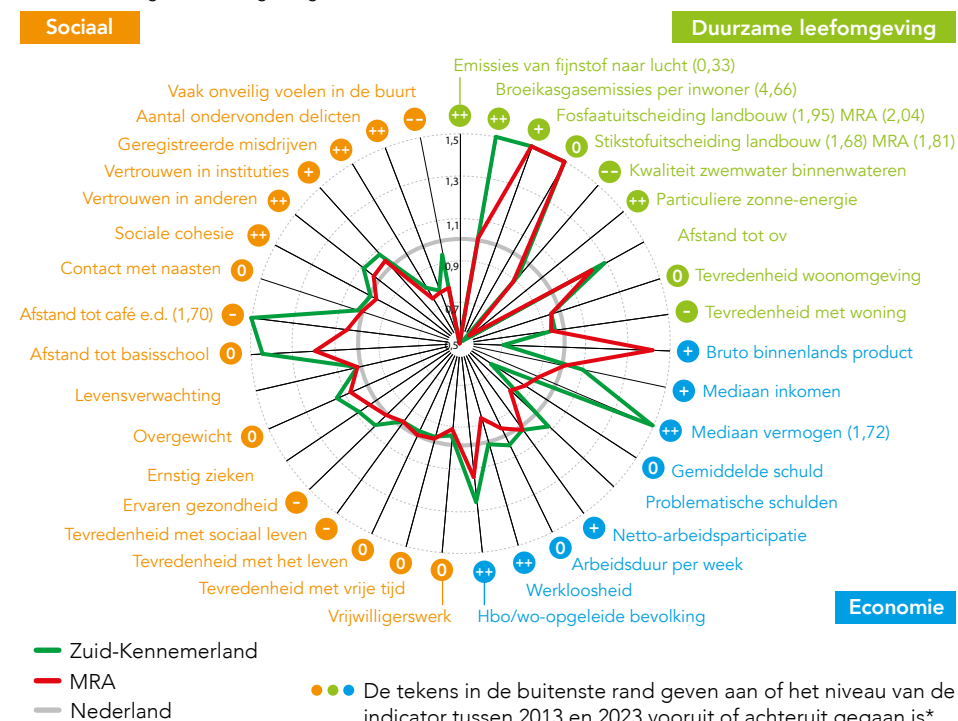
Bron: CBS (bewerking TNO/SEO Economisch Onderzoek)

Brede welvaart in Zuid-Kennemerland

De regio Zuid-Kennemerland wordt gekenmerkt door haar ligging aan de kust, de natuurgebieden en de bij velen populaire provinciehoofdstad Haarlem. De regio is voor veel mensen dan ook een aantrekkelijke plek om te wonen. We zien dit terug in de brede welvaartsindicatoren van Zuid-Kennemerland (zie figuur 1). Op bijna alle aspecten scoort Zuid-Kennemerland gelijk of beter dan het gemiddelde in de MRA. Het relatief grote aantal hbo/wo-opgeleiden heeft veel vertrouwen in anderen en instituties, en ervaart meer sociale cohesie dan gemiddeld in de MRA.

Figuur 1 Brede welvaart in Zuid-Kennemerland

Relatieve scores ten opzichte van Nederland (Nederland = 1), 2023
Een hogere score is gunstig in termen van brede welvaart

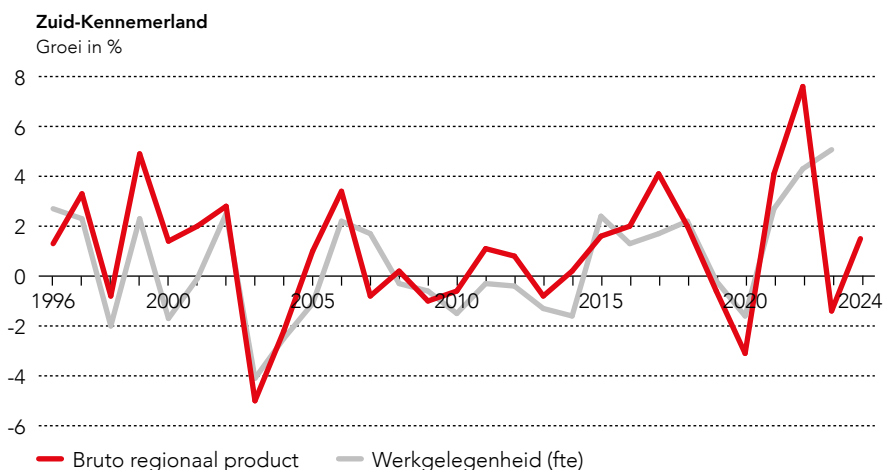
* -- achteruitgang groter dan 1,5 procent; - achteruitgang tussen 0,5 en 1,5 procent; 0 verandering tussen -0,5 en +0,5 procent; + vooruitgang tussen 0,5 en 1,5 procent; ++ vooruitgang groter dan 1,5 procent
NB Wanneer de score onder de 0,5 of boven de 1,5 uitkomt, is deze score achter de indicator vermeld.
Bron: CBS (bewerking Vrije Universiteit Amsterdam)

Ook hebben inwoners van Zuid-Kennemerland een relatief goede gezondheid. Het mediane vermogen is groot, maar de gemiddelde schuld ook. Wel is er minder vaak sprake van problematische schulden. Zuid-Kennemerland is in economisch opzicht één van de kleinere deelregio's binnen de MRA. Het brp per inwoner is er relatief laag en de broeikasgasemissie per inwoner is relatief beperkt. De tevredenheid met de woning en de woonomgeving komt overeen met het gemiddelde in de MRA. De ervaren veiligheid is hoger dan die in de MRA. De afstand tot basisscholen en cafés e.d. is relatief beperkt.

De economie van Zuid-Kennemerland

De economie van Zuid-Kennemerland werd voor de coronapandemie al gekenmerkt door krimp. Na herstel in de jaren 2021 en 2022, is dit in 2023 weer omgeslagen in krimp. Wat opvalt is dat deze trend zich niet doorzet in het arbeidsvolume: daar zien we juist een forse stijging in de laatste jaren. Dit zien we ook terug in het werkloosheidspercentage dat heel laag is, ruim onder het gemiddelde van de MRA. In de regio heeft meer dan de helft van de mensen een hbo- of wo-opleiding afgerond. Daarmee ligt het aandeel iets boven het MRA gemiddelde. Net als in de andere deelregio's is het jaar 2024 volgens de prognoses van het CBS weer gekenmerkt door groei.

Figuur 2 Economie Zuid-Kennemerland kent in 2024 weer positieve groei

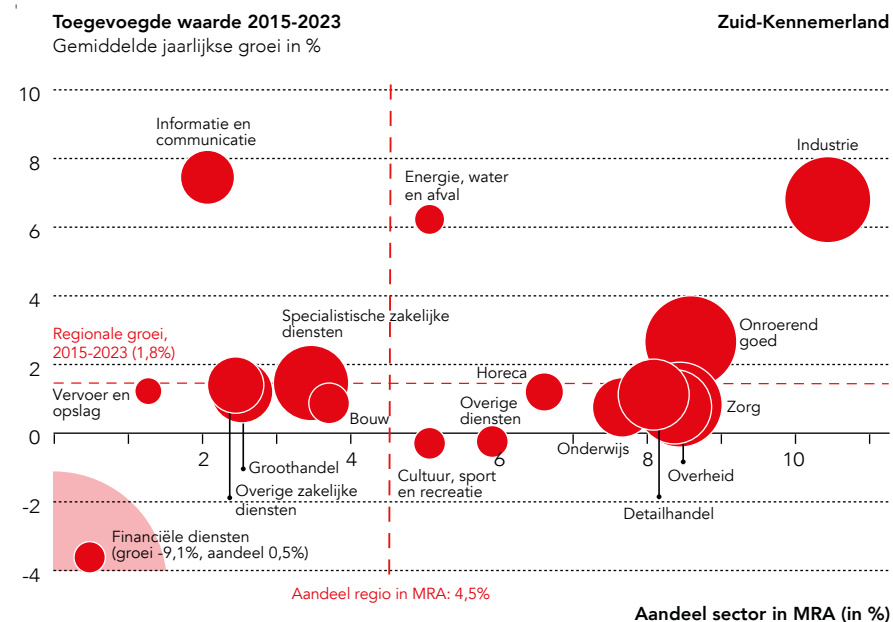
Bron: CBS (bewerking TNO)

Vergelijkbare trends zien we ook terug op de lange termijn in figuur 2. De regio wordt door de jaren heen afwisselend gekenmerkt door groei en krimp in zowel het brp als de werkgelegenheid.

Economische ontwikkeling per sector

De bedrijvigheid in Zuid-Kennemerland vindt voor een belangrijk deel plaats in de sectoren Industrie, Onroerend goed, Zorg en Specialistische zakelijke diensten. Mede door het feit dat Haarlem de provinciehoofdstad is, is het aandeel Overheid ook aanzienlijk (figuur 3). Gezamenlijk zijn de genoemde sectoren verantwoordelijk voor 60 procent van de gerealiseerde toegevoegde waarde in de deelregio. Over de periode 2015-2023 is er binnen nagenoeg alle sectoren sprake geweest van groei, maar de sector Industrie is het hardst gegroeid. Van

Figuur 3 Industrie, Onroerend goed en Zorg belangrijke sectoren

* De bolgrootte (omvang 2023) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.

Bron: CBS (bewerking TNO)

deze sector is ruim 10 procent van het MRA totaal gevestigd in Zuid-Kennemerland. Ook de sectoren Onroerend goed, Zorg en Overheid zijn relatief sterk vertegenwoordigd in Zuid-Kennemerland. Naast Industrie, maakt ook de sector Informatie en communicatie een forse groei door, hoewel deze sector een relatief kleine bijdrage levert aan informatie en communicatie in de MRA. De krimp van Financiële diensten past in de trend die ook bij de meeste andere deelregio's te zien is: clustering van deze sector in Amsterdam zorgt ervoor dat de omvang van de sector in andere deelregio's afneemt.

Als we kijken naar de werkgelegenheid in de regio, dan zien we een andere ontwikkeling dan in de toegevoegde waarde. De werkgelegenheid in de industriële sector groeit veel minder hard dan de

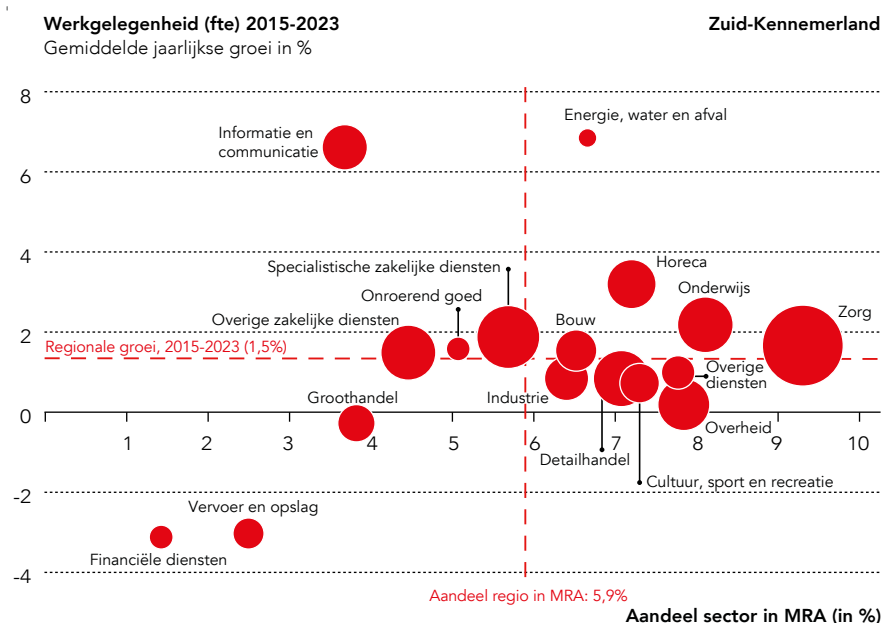
toegevoegde waarde. Dit duidt erop dat de industrie in de regio een grote productiviteitsslag doormaakt. In de Zorg en het Onderwijs is juist een omgekeerd beeld te zien: daar groeit de werkgelegenheid harder dan de toegevoegde waarde. Dit zijn dan ook twee arbeidsintensieve sectoren. Dat de groei van werkgelegenheid niet gelijk opgaat met de groei van de toegevoegde waarde is heel normaal. Zo is Haarlem de grootste stad van de regio en vanwege haar voorzieningen een stad waar men graag wil wonen. Werken wordt veelal in nabijgelegen steden gedaan, zoals in dit geval Amsterdam.

Forensen (woon-werkverkeer)

De regio Zuid-Kennemerland wordt gekenmerkt door een netto uitgaande pendelstroom van 22 duizend personen. Evenals bij de andere deelregio's met een netto uitgaande pendelstroom, is de oorzaak ook hier de aantrekkingskracht van Amsterdam als werkgevend regio. Ook de pendel naar Amstelland-Meerlanden is met 18 duizend personen op een beroepsbevolking van 127 duizend personen substantieel. Ongeveer de helft van de werkzame personen in Zuid-Kennemerland, bestaat uit personen die er ook wonen. De rest komt van buiten. Vooral uit IJmond (12 duizend personen), Amstelland-Meerlanden (10 duizend) en Amsterdam (8 duizend). Ook reizen er 8 duizend personen vanuit Zuid-Holland naar Zuid-Kennemerland om er te werken.

Een kaartje met de grafische weergave van de pendelstromen van en naar Zuid-Kennemerland is te vinden in hoofdstuk 4.

Figuur 4 Zuid-Kennemerland biedt veel werkgelegenheid in de zorg

* De bolgrootte (omvang 2023) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.

Bron: CBS (bewerking TNO)